

POSTANOWIENIE

Dnia 7 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska (przewodniczący)

SSN Maciej Pacuda

SSN Krzysztof Rączka (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa J. O.
przeciwko (...) Ośrodkom Sportu i Rekreacji w P.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 7 grudnia 2016 r.,
zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w P.
z dnia 24 maja 2016 r., sygn. akt VII Pa (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

J. O. pismem z dnia 29 marca 2016 r. wniósł skargę o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w P. z dnia 12 grudnia 2014 r. (VI Pa (...)) wskazując na pojawienie się nowych okoliczności o jakich mowa w art. 403 1 § 2 k.p.c. – w postaci kopii skierowań na badania okresowe i kontrolne z lat 2011 – 2013, które to kopie uzyskał w dniu 1 kwietnia 2015 r. Skarżący wyjaśnił, że w dniu 28 kwietnia 2015 r. złożył pierwszą skargę kasacyjną o wznowienie postępowania z załączonymi kopiami ww. skierowań, natomiast w piśmie z dnia 13 sierpnia 2015 r. złożył uzupełnienie skargi o dokument potwierdzający kontrolę państwowej Inspekcji Pracy (PIP) przeprowadzoną u pozwanego pracodawcy, który potwierdza czyny zabronione,

których się on dopuścił. W piśmie procesowym z dnia 16 maja 2016 r. powód uzupełniającą wyjaśnił, że komplet dokumentacji kontrolnej uzyskał z Prokuratury Rejonowej w dniu 18 marca 2016 r., która o dokumenty wystąpiła pod koniec lutego 2016 r. Nadto, skarżący złożył wniosek o wydanie postanowienia o „przywrócenie do pracy jako zabezpieczenie roszczenia na czas rozpoznania i czas postępowania”.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W postępowaniu cywilnym obowiązuje zasada wyrażona w art. 365 § 1 k.p.c., prawomocne wyroku sądowe są co do zasady niewzruszalne, a zatem przepisy określające warunki, na jakich może nastąpić uchylenie lub zmiana prawomocnego wyroku, muszą być – jako wyjątek – od wspomnianej reguły – interpretowane ściśle i nie mogą służyć korygowaniu błędów popełnionych przez stronę przy prowadzeniu poprzedniej sprawy. Instytucja wznowienia postępowania opiera się na przysługującej poza tokiem instancji skardze o presumpcję wadliwego procesu i zastąpienie zapadłego orzeczenia orzeczeniem nowym. Zakres postępowania zapoczątkowanego skargą o wznowienie postępowania wytycza zaś art. 412 § 1 k.p.c., w myśl którego sąd rozpoznaje sprawę na nowo w granicach jakie określa podstawa wznowienia; przedmiotem postępowania jest udowodnienie istnienia podstawy, na której oparto skargę w konkretnej sprawie. W świetle art. 409 k.p.c. istotnym elementem skargi o wznowienie postępowania jest więc podanie podstawy wznowienia oraz jej uzasadnienie. Sąd Okręgowy wskazał, że skarga o wznowienie postępowania badana jest przez sąd jako dopuszczalna pod dwoma względami, tj. dopuszczalności samej skargi oraz dopuszczalności wznowienia postępowania. O dopuszczalności skargi o wznowienie postępowania decyduje zachowanie ustawowego terminu do jej wniesienia oraz oparcie skargi na ustawowych podstawach do jej wniesienia. Mający tu zastosowanie art. 407 § 1 k.p.c. stanowi, że skargę o wznowienie postępowania wnosi się w terminie trzymiesięcznym; termin ten liczy się od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia, a gdy podstawą jest pozbawienie możliwości działania lub brak należytej reprezentacji – od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub przedstawiciel ustawowy. Z kolei w kontekście ustawowej podstawy żądania wznowienia postępowania w rozpatrywanej sprawie mógłby być art. 403 §

2 k.p.c., który stanowi m.in., że można żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu, a więc gdy powoływanie się na nie w poprzednim postępowaniu było niemożliwe. Sama okoliczność uzyskania przez powoda wiedzy o nowych dokumentach w postaci kopii skierowań na badania okresowe i kontrolne nie może być utożsamiana z przesłanką uzasadniająca wznowienie prawomocnie zakończonego postępowania na podstawie art. 403 § 2 k.p.c.

W ocenie Sądu Okręgowego powód nie wykazał, aby w toku uprzedniego postępowania sądowego nie mógł skorzystać z dowodów w postaci ww. skierowania na badania. Składając skargę o wznowienie postępowania powód nie wskazał żadnych obiektywnych przyczyn, które uniemożliwiały mu uzyskanie ich wcześniej, tj. przed Sądem I i II instancji, zwłaszcza, że w sprawie reprezentowany był przez fachowego pełnomocnika ustanowionego z urzędu. Podsumowując Sąd Okręgowy stwierdził, że Sąd Najwyższym (por. postanowienie z dnia 5 lutego 2014 r., V CZ 2/2014), że jeżeli w poprzednim postępowaniu istniała obiektywna możliwość powołania się na określone fakty i dowody, a nie nastąpiło to wówczas wskutek własnej niestaranności w prowadzeniu sprawy, to wówczas nie są spełnione ustawowe przesłanki wznowienia postępowania co skutkować powinno odrzuceniem skargi o wznowienie postępowania. Do funkcji wznowienia postępowania nie należy bowiem korygowanie błędów popełnionych przez stronę w trakcie poprzedniego postępowania (por. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 1967 r., I PZ 20/67).

Na tej podstawie Sąd Okręgowy stwierdził, że w świetle okoliczności sprawy brak jest podstaw, aby na wcześniejszych etapach postępowania sądowego istniały przeszkody, do zgłoszenia przez powoda w toku postępowania sądowego wniosku o przeprowadzenie dowodów, ze ww. dokumentów w postaci skierowań na badania lekarskie, a nadto, by powód wcześniej – jeżeli nie zgadzał się z treścią zaświadczenia lekarskiego – nie mógł skorzystać z trybu ponownego przeprowadzenia badania i wydania kolejnego zaświadczenia przez Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy. Zaniechanie skarżącego nie może stanowić skarżącego

nie może stanowić uzasadnionej podstawy do wzruszenia prawomocnego rozstrzygnięcia sądu.

Odnośnie dokumentacji kontrolnej PIP Sąd Okręgowy stwierdził, że dokumenty te, jakkolwiek mające związek z treścią skierowań na badania lekarskie z lat 2011 – 2013 nie istniały jednak w okresie trwania zakończonego prawomocnie w dniu 12 grudnia 2014 r. postępowania sądowego, a w związku z tym nie mogą stanowić podstawy wznowienia postępowania na mocy art. 403 § 2 k.p.c. Możliwość powoływania nowych faktów i dowodów jest bowiem ograniczona jedynie do tych okoliczności i środków dowodowych, które istniały w okresie trwania zakończonego postępowania sądowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2015 r., II UZ 3/15).

Powyższa skarga złożona została po upływie trzymiesięcznego terminu, liczonego od dnia, w którym skarżący dowiedział się o podstawie wznowienia, albowiem opiera się ona na tożsame przyczyny, które wskazywał w poprzedniej swojej skardze oraz jej uzupełnieniu z dnia 13 sierpnia 2015 r. (VII Pa .../15).

W podsumowaniu Sąd Okręgowy stwierdził, że skarga nie opiera się na ustawowej podstawie wznowienia postępowania określonej w art. 403 § 2 k.p.c., a nadto złożona została po upływie ustawowo określonego terminu, a to skutkuje jej odrzuceniem stosownie do art. 410 § 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy za niezasadny uznał również wniosek skarżącego o wydanie postanowienia o „przywrócenie go do pracy jako zabezpieczenie roszczenia na czas rozpoznania i na czas postępowania”. Artykuł 414 k.p.c. stanowi, że wniesienie skargi o wznowienie nie tamuje wykonania zaskarżonego wyroku. W razie uprawdopodobnienia, że skarżącemu grozi niepowetowana szkoda, sąd może na wniosek strony wstrzymać wykonanie wyroku, chyba że strona przeciwna złoży odpowiednie zabezpieczenie. Zawarty w skardze wniosek potraktować należy jako wniosek o udzielenie zabezpieczenia. Jednak wniosek taki nie znajduje w rozpatrywanej sprawie uzasadnienia, albowiem:

1. skarżący nie uprawdopodobnił roszczenia (art. 730¹ § 1 k.p.c.);
2. skarżący nie uprawdopodobnił interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia (art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c.) – powołane przez niego względy społeczne w żadnej mierze nie miały wpływu na uniemożliwienie lub poważne utrudnienie

wykonania zapadłego w sprawie orzeczenia, ani też w inny sposób nie uniemożliwią, a ni nie utrudnią osiągnięcia celu postępowania w sprawie.

Zażalenie od powyższego postanowienia złożył skarżący.

Zarzucił on Sądowi Okręgowemu W P. Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych naruszenie:

1. art. 410 § 1 k.p.c. przez błędne przyjęcie, że skarga nie została oparta na ustawowej podstawie wznowienia, podczas gdy skarżący wykazał, że otrzymany w dniu 18 marca 2016 r. komplet dokumentacji kontrolnej Państwowej Inspekcji Pracy i załączony jako dowód do skargi z dnia 29 marca 2016 r. potwierdza wadliwość wcześniej sporządzonych skierowań na badania lekarskie i w efekcie wadliwość wystawianych na ich podstawie zaświadczeń lekarskich;

2. art. 403 § 2 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię i nieuzasadnione przyjęcie, że załączony do skargi dowód z wyników kontroli Państwowej Inspekcji Pracy nie może stanowić podstawy wznowienia, gdyż nie był dowodem istniejącym w okresie trwania postępowania sądowego pomimo że jest to dowód nowy stwierdzający m.in. występowanie w okresie trwania postępowania sądowego istotnych w ocenie powoda okoliczności w postaci uchybień pracodawcy, a mających wpływ na treść wyroku.

Mając powyższe na względzie skarżący wnosi o:

1. uchylenie postanowienia Sądu Okręgowego w P. Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 24 maja 2016 r.;

2. zasądzenie na rzecz skarżącego kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Jednocześnie wnosi się o zwolnienie skarżącego od uiszczenia opłaty podstawowej od zażalenia z uwagi na jego stan finansowy i niemożność uiszczenia przez niego tej opłaty bez uszczerbku dla swojego utrzymania.

W ocenie skarżącego Sąd Okręgowy wskazując, że „możliwość powoływania nowych faktów i dowodów jest bowiem ograniczona jedynie do tych okoliczności i środków dowodowych, które istniały w okresie trwania zakończonego postępowania”, pominął, że powyższe ograniczenie dotyczy okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, a użycie spójnika „lub” znacząco ogranicza zakres uprawnień skarżącego w niniejszej sprawie.

Skarżący wskazuje, że wadliwość sporządzonych zaświadczeń lekarskich podnoszona przez powoda jest okolicznością, która istniała w okresie trwania zakończonego postępowania, lecz wtedy nieznaną powodowi, natomiast komplet dokumentacji kontrolnej PIP załączony jako dowód do skargi skarżącego z dnia 29 marca 2016 r. jest nowym dowodem jednoznacznie stwierdzającym występujące wcześniej po stronie pracodawcy uchybienia. Jednocześnie skarżący wskazuje, że wykazane przez PIP okoliczności w postaci występujących u pozwanej nieprawidłowości istniały wcześniej, tj. w trakcie prawomocnie zakończonego postępowania) a ich wpływ na wynik sprawy był w ocenie skarżącego ewidentny. Powoda powiadomiono o tym jedynie pisemnie, nie miał natomiast do dnia 18 marca 2016 r. zapoznania się z pełną dokumentacją z przeprowadzonej u pracodawcy kontroli, gdyż nie był stroną postępowania kontrolnego.

Sąd Najwyższy postanawia, co następuje:

Oddala zażalenie.

Zgodnie z art. 407 § 1 k.p.c. skargę o wznowienie postępowania wnosi się w terminie trzymiesięcznym, termin ten miałby być liczony od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia. W rozpatrywanej sprawie skarżący powołuje się na pojawienie się nowych okoliczności o jakich mowa w art. 403 § 2 k.p.c.- w postaci kopii skierowań na badania okresowe i kontrolne z lata 2011 – 2013, a także kompletu informacji dokumentacji kontrolnej Państwowej Inspekcji Pracy.

Sekwencja czasowa zdarzeń była następująca:

- 12 grudnia 2014 r. zapadł prawomocny wyrok w sprawie z powództwa J. O. przeciwko (...) Ośrodkom Sportu i Rekreacji w P. o przywrócenie do pracy; Sąd Okręgowy w P. VI Wydział Pracy (VI Pa (...)) oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego w P. z dnia 01 lipca 2014 r. (V P (...)) oddalającego powództwo powoda o przywrócenie do pracy;

- 1 kwietnia 2014 r. skarżący uzyskał kopie skierowań na badania okresowe i kontrolne z lat 2011 – 2013;

- 28 kwietnia 2014 r. skarżący złożył pierwszą skargę o wznowienie postępowania;

- 13 sierpnia 2014 r. skarżący złożył uzupełnienie skargi o dokument potwierdzający kontrolę Państwowej Inspekcji Pracy, który potwierdza czyny zabronione dokonywane przez pracodawcę. „Kontrola z lipca 2015 r. wykazała naruszenie omawianych naruszenie omawianych wyżej przepisów prawa” – przyznaje skarżący w skardze w wznowienie postępowania;

- 29 marca 2016 r. skarżący wniósł drugą skargę kasacyjną;

- 16 maja 2016 r. skarżący wniósł pismo uzupełniające, w którym wskazuje, „komplet dokumentacji kontrolnej PIP z lipca 2015 r. uzyskał z Prokuratury Rejonowej w dniu 18.03.2016 r.

Z przedstawionej sekwencji czasowej zdarzeń wynika, jednoznacznie wynika, iż w sprawie nastąpiło przekroczenie terminu określonego w art. 407 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy w pełni podziela stanowisko Sądem Okręgowego, że powód nie wykazał, aby w toku uprzedniego postępowania sądowego nie mógł skorzystać z dowodów w postaci ww. skierowania na badania. Składając skargę o wznowienie postępowania powód nie wskazał żadnych obiektywnych przyczyn, które uniemożliwiały mu uzyskanie ich wcześniej, tj. przed Sądem I i II instancji, zwłaszcza, że w sprawie reprezentowany był przez fachowego pełnomocnika ustanowionego z urzędu. Podsumowując Sąd Okręgowy stwierdził, że Sąd Najwyższym (por. postanowienie z dnia 5 lutego 2014 r., V CZ 2/2014), że jeżeli w poprzednim postępowaniu istniała obiektywna możliwość powołania się na określone fakty i dowody, a nie nastąpiło to wówczas wskutek własnej niestaranności w prowadzeniu sprawy, to wówczas nie są spełnione ustawowe przesłanki wznowienia postępowania co skutkować powinno odrzuceniem skargi o wznowienie postępowania. Do funkcji wznowienia postępowania nie należy bowiem korygowanie błędów popełnionych przez stronę w trakcie poprzedniego postępowania (por. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 1967 r., I PZ 20/67).

Na tej podstawie Sąd Okręgowy stwierdził, że w świetle okoliczności sprawy brak jest podstaw, aby na wcześniejszych etapach postępowania sądowego istniały przeszkody, do zgłoszenia przez powoda w toku postępowania sądowego wniosku o przeprowadzenie dowodów, ze ww. dokumentów w postaci skierowań na badania

lekarskie, a nadto, by powód wcześniej – jeżeli nie zgadzał się z treścią zaświadczenia lekarskiego – nie mógł skorzystać z trybu ponownego przeprowadzenia badania i wydania kolejnego zaświadczenia przez Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy. Zaniechanie skarżącego nie może stanowić skarżącego nie może stanowić uzasadnionej podstawy do wzruszenia prawomocnego rozstrzygnięcia sądu.

Jeżeli chodzi o zarzut naruszenia art. 403 § 2 k.p.c. ze względu na błędną ocenę, że dowód z wyników kontroli PIP nie zawiera elementu nowości, to Sąd Okręgowy słusznie ocenił, że pismo z dnia 24 lipca 2015 r. jako środek dowodowy nie istniało w okresie trwania zakończonego prawomocnie w dniu 12 grudnia 2014 r. postępowania, a tym samym nie może stanowić podstawy wznowienia postępowania określonej w art. 403 § 2 k.p.c.

Ze względu na przedstawione powyżej powody zażalenie podlegało oddaleniu ze względu na jej niedopuszczalność w związku z przekroczeniem terminu określonego w art. 407 § 1 k.p.c. oraz niedopuszczalność samego wznowienia postępowania ze względu na brak przesłanek określonych w art. 403 § 2 k.p.c.

r.g.